

“Ashoka'nın değişim teorisinin en büyük farkı, sistem dönüşümü yaratması”

Ad - Soyad
Canan İlter

Meslek
İşletmeci & Ashoka Türkiye
YKB & Enso Kurumsal Koçluk
Kuruçu Ortağı & Bego Jeans
YK. Üyesi

Kendinizi hangi sosyal sorunun çözümüne adanmış?

Çocukların sevgi bazlı, yaratıcı ve yüksek iletişim becerileri ile gelişimi, bu konuda ebeveyn farkındalığının yükseltilmesi.

Ashoka ile ne zaman tanıştınız?
2014

Neden Ashoka ile çalışmak ve destek vermek istediniz?

Ashoka'nın sosyal sorunlara yaklaşımındaki yapıcı, kapsayıcı geniş bakış açısı, bunun yanında sosyal girişimcileri, çalışanları, destekçileri ile birbirini güçlendiren, geniş bir ağı olma hali benim için çok değerli. Sorunlara, palyatif, kısa vadeli çareler bulmak yerine, sorunu yaratan kök sebepleri derinden anlayarak uzun vadeli sistemsel çözümler üreten, yenilikçi, geniş perspektifli sosyal girişimcileri desteklemesi, böylece toplumda yapıcı, onarıcı, yaratıcı ve çözüm odaklı girişimciliğin gelişmesine yol açması, ilham veren örnekler ortaya çıkartması bu ağı desteklememdeki en önemli faktörler.

Ashoka'nın değişim teorisini ilk duyduğunuzda ne hissettiğinizi hatırlıyor musunuz?

Çok net hatırlıyorum. ‘Sizi daha önce niye tanımamışım?’ demiştim ve ilk dinlediğim sunumda çok heyecanlanmış ve umut dolmuştum. Dünyada çok güzel işler de yapılıyor demiştim. Anlatılan işler, desteklenen sosyal girişimcilerin sorunlara bakış açısı, sorunun içinden çare üretebilme kapasitesi, yaratıcılıkları ve küresel boyut beni derinden etkilemişti.

Size göre Ashoka'nın değişim teorisinin farkı nedir?

Sistem dönüşümü yaratması önemli bir fark. Desteklenen sosyal girişimcilerin sorunu yaratan faktörleri irdelenip, anlayarak şikayet etmek yerine, çözüm üretmesi ve böylece soruna kökten çare olacak değişimleri ortaya çıkartması önemli bir fark. Bu çözümler bir yandan tamamen yenilikçi tasarımlar olurken diğer yandan toplumda öncü, ilham veren, fikir veren, umut olan modeller oluyor.

“Ashoka'nın değişim teorisini ilk kez duyduğumda ‘Sizi daha önce niye tanımamışım?’ demiş, çok heyecanlanmış ve umut dolmuştum.”

Dünya ve Türkiye belirsizlikler içindeyken, bu teori ne kadar hayata geçebilir, biraz naif değil mi? Bunun naif olduğunu düşünenlere ne söylemek istediniz?

Ben belki de biraz da naif olmak lazım diyeceğim. Biraz o çocuk hallerimizin saflığına, henüz kirlenmemiş, sınırları çizilmemiş, ön yargılardan uzak, büyük hayaller kurabilen zihin hallerine kıymet vermek lazım. İhtiyacımız olan aslında sorunlara sıra dışı, yaratıcı yaklaşımlar üretmek ve bunun için de sınırsız hayaller kurabilmek. Naifliği burada ben saf, yalın ve güçlü önsüzeli bir yaklaşım olarak yorumluyorum; yürekli, meraklı, cömert ve cesur olabilme hali. Yenilikler hep böyle başlıyor.

Sizin hayat tecrübenizden değişim teorisini deneyimlediğimiz örnekler var mı?

‘Everyone a changemaker’ -Herkes fark yaratabilir- benim için çok anlamlı ve kurumsal hayatımda çok yaşatmaya özen gösterdiğim bir motto. Bir örnek paylaşmak isterim; sadece seçili ülke liderleri için tasarlanan bir ‘Yüksek Performanslı Liderlik’ eğitiminde ben de katılımcı olmuştum. Bu programın neden sadece liderler için düzenlendiğini

sorgulamış ve çok daha kapsayıcı şekilde olması gerektiğini düşünmüştüm. Sonra bu programı alıp ülke takımları için uygulanır hale getirmiştım. ‘Yüksek Performanslı Takımlar’ olarak yeniden tasarlamıştık. Hep bütünsel bakarak ve her çalışanın şirketi için fark yaratabileceğini, yenilikçi fikir üretebileceğine inanarak takım güçlenmesini önemsemiş ve bunu parlatacak ortamlar hazırlamaya özen göstermişim. Bu yaklaşım Ashoka’nın temel değeri. Bu benim için çok kıymetli. Değişim teorisini yaygınlaştırma çalışmalarının önündeki en büyük engel sizce nedir? Nasıl aşılr?

Günü kurtaracak, kısa vadeli çözüm arayışı çabası ve hemen sonuca varma arzusu engellerden biri; bir kutu hapla bir hastalığı iyi etme paniği gibi bu hal. Halbuki, o an için yapılan semptomları ortadan kaldırmak oluyor. Aslında sorunu ortadan kaldırmıyoruz, üzerini örtüyoruz, belki de fark etmeden büyümesini sağlıyoruz. Bunu iyi anlamak, anlatmak lazım. Sorunu ortadan kaldırmak için 360 derece bütünsel bir bakış açısı gerekiyor, kolay olmasa da sorunla yüzleşmek, ardında onu ortaya çıkaran sebepleri anlayıp oradan yola çıkmayı içselleştirmek gerekiyor. Bunun mümkün olduğunu, ilham veren örnekleri anlatarak, sorunları göğüsleyip, yılmazlıkla, ‘olmaz’ denilen kalıpları kırıp olabildiğini göstermek gerekiyor.

Ashoka’nın değişim teorisinde çocukların ve gençlerin özel bir yeri var. Neden?

Çünkü geleceğin sahibi, çocuklar ve gençler. Çocukların ve gençlerin Ashoka’nın önceği olması bu bağlamda önemli. Beni çok etkileyen bir söz vardır: ‘Bu dünya bize atalarımızdan miras kalmadı. Biz onu çocuklarımızdan ödünç aldık.’ Dolayısı ile iyileşme ve dönüşüm oradan başlamalı, onlar için başlamalı. Çocuklar zaten müthiş yaratıcı, takım ruhu ile doğuyorlar. Dilleri ayrı 5-6 çocuğu bir araya koyun hemen iletişime geçip ortak bir oyun oynamaya başlayabiliyorlar. Çocuklar bizden çok daha yaratıcı, hayal gücü yüksek, küresel ve geniş bakış açılı. İşte onların bu hallerinin kıymetini önemseyerek gelişimine katkı sunmak daha iyi bir dünya için gerekiyor. Asıl bizim onlardan öğreneceğimiz çok şey var.

Ashoka Türkiye’de neyi değiştirdi?

Ashoka sistem dönüşümü yaratmanın mümkün olduğunu göstererek hepimize ilham kaynağı olan sosyal girişimciler ağının oluşumunda öncü oldu ve olmaya devam ediyor. Sosyal girişimcilik kavramının ne olduğunu anlatarak, ülkemizde anlaşılmasını sağladı. Ashoka, toplulukları bir araya getirerek, toplumsal sorunlara hep birlikte yaratıcı, anlamlı çözümler ürettiği ve hatta bu çözümlerle sistem dönüşümlerinin yaratıldığı bir platform oldu. Sorunların içinde kendimizi bir kurban gibi görmek yerine, enerjimizi yaratıcı çözümler üretmeye odaklayıp dönüşüm yaratmanın mümkün olduğunu gösteriyor. Sorunlara nasıl bakıp analiz etmemiz ve kolları sıvamamız konusunda bize rehber oluyor.

Ashoka sizin hayatınızda neyi değiştirdi?

Ashoka sayesinde umutlarım büyüdü, bakış açim genişledi. Sorunları gözümde büyütmemeyi, bütünsel bakabilmeyi, onları soğukkanlılıkla karşılayıp hep bir çıkış yolu, hep bir çözümü olduğu inancını güçlendirdi. Bir ağ olarak, çözüm odaklılıkla hep bir arada, yaratıcı, yapıcı, onarıcı ve dönüştürücü yaklaşımlar üretebileceğimizi gösterdi.

